

บันทึก

เรื่อง อำนาจของแม่ทัพใหญ่เกี่ยวกับศาล

โดยคำสั่งนายทวี บุญเกิด ผู้สั่งราชการแทนนายกรัฐมนตรี ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๘๗ ให้หารือคณะกรรมการกฤษฎีกาในปัญหาเรื่องอำนาจของแม่ทัพใหญ่เกี่ยวกับศาล

ปัญหานี้เนื่องมาจากหนังสือ ที่ ๑๓๗๑๖/๒๕๘๗ ลงวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๘๗ ของอธิบดีกรมตำรวจซึ่งกล่าวถึงกรณีที่มีความผิดหลายเรื่องเกี่ยวพันกัน ซึ่งควรพิจารณาพิพากษาในศาลใดศาลหนึ่งแทนที่จะเป็นสองศาล ในกรณีนี้ปรากฏว่าศาลทั้งสองที่เป็นปัญหา คือ ศาลทหารกรุงเทพฯ และศาลพลเรือนที่จังหวัดกาญจนบุรี อธิบดีกรมตำรวจชี้แจงว่า แต่เดิมการวินิจฉัยที่จะฟ้องในศาลทหารหรือศาลพลเรือนนั้นเคยขอรับอนุมัติจากผู้บัญชาการทหารสูงสุดตามนัยแห่งประกาศผู้บัญชาการทหารสูงสุด ลงวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๔๕ ออกตามความในประกาศพระบรมราชโองการลงวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๔๕ แต่บัดนี้ตำแหน่งผู้บัญชาการทหารสูงสุดได้ยุบเลิกไปแล้ว ปัญหาจึงมีว่าอำนาจที่ให้อำนาจนั้นจะยังคงอยู่หรือเป็นประการใด

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๔) ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าอำนาจดังกล่าวข้างบนนี้ได้มีบัญญัติอยู่ในประกาศพระบรมราชโองการดังกล่าวข้างต้น อันเป็นอำนาจเฉพาะของผู้บัญชาการทหารสูงสุด แต่เมื่อได้ยุบเลิกตำแหน่งนั้นโดยมิได้อำนาจไปยังผู้ใด และไม่มีผู้ใดได้รับมอบอำนาจเช่นนั้น อำนาจนั้นย่อมหมดสิ้นไป

ข้อหารือข้อที่สอง คือจะดำเนินการประกาศให้แม่ทัพใหญ่มีอำนาจเกี่ยวกับศาลเช่นเดียวกับผู้บัญชาการทหารสูงสุดไปพลางก่อนจะได้หรือไม่นั้น คณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นว่าตามมาตรา ๒ แห่งกฎอัยการศึก พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมกฎอัยการศึก พ.ศ. ๒๕๔๗ พุทธศักราช ๒๕๔๕ ได้บัญญัติไว้ว่า “เมื่อเวลามีเหตุอันจำเป็นเพื่อรักษาความเรียบร้อยปราศจากภัยซึ่งจะมีมาจากภายนอกหรือภายในราชอาณาจักรแล้ว จะได้มีประกาศพระบรมราชโองการให้ใช้กฎอัยการศึกทุกมาตราหรือแต่บางมาตรา หรือข้อความส่วนใดส่วนหนึ่งของมาตรา ตลอดจนการกำหนดเงื่อนไขแห่งการใช้บทบัญญัตินั้นบังคับในส่วนหนึ่งส่วนใดของราชอาณาจักรหรือตลอดทั่วราชอาณาจักร และถ้าได้ประกาศใช้เมื่อใดหรือ ณ ที่ใดแล้ว บรรดาข้อความในพระราชบัญญัติหรือบทกฎหมายใด ๆ ซึ่งขัดกับความของกฎอัยการศึกที่ใช้บังคับต้องระงับและใช้บทบัญญัติของกฎอัยการศึกที่ใช้บังคับนั้นแทน” ที่บัญญัติให้มีประกาศพระบรมราชโองการกำหนดเงื่อนไขแห่งการใช้กฎอัยการศึกนั้น มิได้หมายความว่าให้มอบอำนาจให้แม่ทัพใหญ่วินิจฉัยการนำคดีอาญาขึ้นฟ้องในศาลใดได้ขัดต่อข้อบัญญัติในมาตรา ๗ แห่งกฎอัยการศึก พ.ศ. ๒๕๔๗ และมาตรา ๗๐ และมาตรา ๗๕ แห่งพระธรรมนูญศาลทหาร

พุทธศักราช ๒๕๖๖ นั้นจะดำเนินการประกาศมอบให้แม่ทัพใหญ่มีอำนาจเกี่ยวกับศาล
เช่นเดียวกับผู้บัญชาการทหารสูงสุดไปพลางก่อนยอมทำไม่ได้ เว้นแต่จะได้แก้ไขเพิ่มเติมความใน
มาตรา ๗ แห่งกฎอัยการศึก พ.ศ. ๒๕๕๖ เสียก่อน

(ลงชื่อ) ส. วินิจัยกุล
(นายเสริม วินิจัยกุล)
กรรมการร่างกฎหมาย ลงชื่อแทน

คณะกรรมการกฤษฎีกา
ตุลาคม ๒๕๕๖